

מינהל המחקר החקלאי

ידיעון

נעמה רוזנברג 03-9683215

naamar@volcani.agri.gov.il

צילום: ד"ר יגאל אלעד, המכון להגנת הצומח

חדשות

בתמונות: למעלה- הועידה השנתית של החברה לאנטומולוגיה. צילום: נעמה רוזנברג

בתחילת אוקטובר נערכה במינהל הוועידה השנתית ה- 29 של החברה לאנטומולוגיה בישראל. בוועידה נכחו כ- 300 חברים מכל קצוות הארץ והקהל היה מגוון: נציגי אוניברסיטאות ומוסדות ממשלתיים, חברות, סטודנטים ומדריכי משרד החקלאות, חוקרים וחובבים. בוועידה התקיימו 47 הרצאות, הוצגו כרזות רבות, נערכה תצוגת ספרים מפרי עטם של חברי האגודה והוצגה תערוכת צילומים של פרוקי רגליים. חברי הועדה המארגנת של הכנס הם: ד"ר ויקי סורוקר, ד"ר טובית סימון, פרופ' עדה רפאלי, ד"ר אלי הררי ופרופ' צבי מנדל.

הסיור המקצועי השנתי של עובדי המינהל התקיים בתאריך 17.10.2010 במסגרת הביקור, סיירו אנשי המנהל במרכז המבקרים של מפעל המלט "נשר" ברמלה, בפארק מיני-ישראל, שם נחשפו להסברים על ההיסטוריה והמורשת של ארץ ישראל, ובמרכז המבקרים של מפעל כלי הכסף "הצורפים". הסיור אורגן על ידי סיניה נגר במיומנות ובמקצועיות, ועל-כך תודות.

במסגרת הפעילות לציון יום נגד אלימות נשים נערך במינהל אירוע שכלל הרצאה בשם: "הטרדה מינית-מה זה קשור אלינו?" בהנחיית ליאור גל כהן שעברה מקרה של גילוי עריות בילדותה, והצגה של התיאטרון החברתי בשם "עניין מטריד" העוסקת בהטרדה מינית בעבודה. האירוע נערך באולם האריס בתאריך 18 לנובמבר ואורגן על ידי ד"ר אדית יוסף, הממונה על נושא מעמד האישה במינהל.

אירוע מתקרב

חג החנוכה, הבא עלינו לטובה, יחול השנה בתחילת דצמבר. לציון החג, יתקיים במינהל אירוע חנוכה ביום ד', 8.12.2010 בשעה 9:00 באודיטוריום כהן. בתוכנית הרצאה בנושא "קרנבלים בתרבויות העולם" מאת דיויד ניסן. הרצאה זו משלבת תמונות מרהיבות ומוסיקה וסוקרת את האופן שבו תרבויות שונות ברחבי העולם יצרו לעצמם "איים של שונות בים של שגרה". לאחר מכן, יערך מופע מוזיקלי בהשתתפות צמד הזמרים והנגנים שאול ויוליה בן-הר. הצמד שר ומנגן על כינור, חצוצרה וחלילים בסגנון בלקני, רוסי, יהודי ועוד. המופע בהשתתפות הקהל. כיבוד קל יוגש במקום.

מינויים חדשים

ברכות לד"ר אלון בן-גל, ממרכז מחקר גילת, על מינויו החדש כמנהל המדעי של מו"פ ערבה דרומית. תודות לד"ר אפרים מלך מהמכון להנדסה חקלאית, שמילא תפקיד זה עד כה.

ברכות לד"ר שוקי מירון מהמכון לחקר בעלי-חיים על מינויו כמנהל המחלקה לחקר בקר וצאן. תודות למנהל המחלקה היוצא, ד"ר איתמר ברש, על מילוי התפקיד. בהצלחה!

בתמונות משמאל בכוון השעון: ד"ר אפרים מלך, ד"ר איתמר ברש, ד"ר יהושע מירון וד"ר אלון בן-גל.

ברכות ואיחולים

- ברכות לגיא תמיר, המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה, להולדת הבן
- ברכות לתמר זכאי, נוה-יער, להולדת הנכדה
- ברכות לד"ר מיכאל רביב, נוה-יער, להולדת הנכד
- ברכות ללאה כהן, המכון לחקר אחסון ואיכות של תוצרת חקלאית ומזון, לנישואי הבן
- ברכות לד"ר ויקטור רודוב, המכון לחקר אחסון ואיכות של תוצרת חקלאית, להולדת הנכד
- ברכות לבתיה גרונו, המכון לחקר אחסון ואיכות של תוצרת חקלאית, להולדת הנכדה
- ברכות לד"ר אפרים לוינסון, נוה-יער, לנישואי הבת
- ברכות לד"ר נתיב דודאי, נוה-יער, לנישואי הבת
- ברכות לטמיר הילה, נוה-יער, לנישואיה
- ברכות לליאם ציאמס, נוה-יער, להולדת התאומים
- ברכות לד"ר מנחם אדלשטיין, נוה-יער, להולדת הנכד
- ברכות ליונית הבה, המכון למדעי הצמח, להולדת הנכד

תמונה במינהל

ברכות ואיחולים לפורשים לגמלאות

צילום:
ד"ר אבנר
כנעני,
המכון
לחקר
בעלי-
חיים.
בתמונה:
זריחה
במינהל

ד"ר אריה ברוש, נוה-יער
ד"ר חיים נרסון, נוה-יער
ד"ר אורי קושניר, המכון למדעי הצמח
לאה מנטש, מינהלה
שרה סלוצקי, המכון למדעי הצמח
יבגניה ויסמן-פיינגרש, המכון למדעי הצמח
ציון כהן, המכון למדעי הצמח

פרסים

• הועדה המארגנת של הדלועים 2010 החליטה פה אחד להעניק פרס מפעל חיים לד"ר נורית קציר, מנהלת מרכז מחקר נוה-יער. הפרס ניתן לה "על הכרה בהישגיה יוצאי הדופן, תרומה למחקר בדלועים ועל הישגיה בגנטיקה, בגנומיקה ומחקר בתחום הדלועים בעולם." הועדה הבינ"ל של הדלועים שנת 2010 התקיימה בצ'רלסטון, דרום קרוליינה בתאריכים 14-18 בנובמבר בהשתתפות של למעלה מ-200 איש מ-21 מדינות. עוד צוין, כי המדענים של נוה-יער זוכים להכרה על עבודתם הקשה ותרומתם למחקר העולמי בדלועים.

• ד"ר אחמד נאסר, מהמכון למדעי הקרקע, המים והסביבה נבחר כעובד מעולה של נש"ם, במקום הראשון מבין כל משרדי הממשלה. הפרס הוא בחסות "ידיעות אחרונות". כמו כן, הוא הומלץ כמועמד לקבלת פרס "עובד מצטיין של כלל המשק" שבחסות ידיעות אחרונות.

• ד"ר ויטלי פורטנוי מנוה-יער, היה אחד מן המדענים שזכה לפרסום בספר "מדענים עולים מצטיינים". בספר זה הוצגה פעילותם המדעית של מדענים אלו ורשימת פרסומיהם. כל זאת במסגרת כנס הוקרה למדענים עולים על תרומתם לקידום המדע, שארגנה שרת הקליטה.

למעלה: ד"ר אחמד נאסר
למטה: ד"ר ויטלי פורטנוי

ביקור אנשי האוניברסיטה הפתוחה במינהל

ד"ר סוניה פילוסוף-הדס
ממונה על ענייני אקדמיה

ביום ד', 20.10.10 ביקרו במינהל המחקר החקלאי אנשי האוניברסיטה הפתוחה, בראשות נשיאת האוניברסיטה, **פרופ' חגית מסר-ירון**. אנשי האוניברסיטה הפתוחה ביקשו להתרשם מהמחקרים המתבצעים במינהל המחקר, ממעבדות המחקר הקיימות ומהציוד המדעי העומד לרשותנו, כשלב ראשון לשיתוף פעולה אפשרי בעתיד בין שני המוסדות.

את הביקור שאורגן בעזרתה של דוברת המינהל, **נעמה רוזנברג**, התחלנו בסיור ברחבי הקמפוס באוטובוס שהביא את האורחים, עם עצירות קצרות בשלושה אתרים: ברפת המחקרית, בה הסביר **שמאי יעקובי** מהמכון לחקר בע"ח את המחקרים המתבצעים באתר, בחלקת האקלום של צמחים חדשים שלה אחראית **סימה קגן** מהמחלקה לפרחים, ובחלקת הגידול של פרויקט "החממה" במסגרת היחידה לנוער שוחר מדע, שם הסבירה **ד"ר הדר הלר** מנהלת היחידה, על הפעילות הייחודית של נוער מנותק והתנסותו בעבודה חקלאית.

בהמשך, הגיעו האורחים לאולם בנק הגנים, שם קיבל את פניהם ראש המינהל, **פרופ' יצחק שפיגל**, והציג בפניהם את מבנה המינהל ומאפייניו בהרצאה קצרה. האורחים הביעו עניין רב במצגת שהוצגה.

בתום ההרצאה, חולקו האורחים לשלוש קבוצות, לסיורים ממוקדים: קבוצה ראשונה ערכה סיור במתקני בנק הגנים בהנחיית **ד"ר עוז ברזני**, הקבוצה השנייה האזינה להרצאה והדגמה של **דליה וולף** בנושא של תרבויות רקמה, והקבוצה השלישית קיבלה הדגמה במיקרוסקופ הקונפוקאלי בהדרכת **אדי בלאוסוב**.

התחנה הבאה כללה סיור מפוצל במכון למדעי הקרקע, המים והסביבה ובמכון להגנת הצומח. במכון לקרקע נפגשו האורחים לפגישה קצרה עם מנהל המכון, **ד"ר מני בן-חור**, ולאחר מכן ערכו ביקור במעבדתו של **ד"ר דרור מינץ** ונפגשו עם סטודנטים. במכון להגנת הצומח ביקרה הקבוצה השנייה במעבדתו של **ד"ר ויקי סורוקר**, נפגשה עם סטודנטים, ושמעה הרצאה מאלפת בנושא המחקר בדבורים.

כתגובה לביקור, קיבלנו מכתב תודה מד"ר **מירי סורוג'ון** מהאוניברסיטה הפתוחה, בזו הלשון: "שלום סוניה;

תודה רבה על הסיור המצוין שארגנתם לנו במינהל המחקר החקלאי. היה מעניין, מרשים ונעים! תודה על הזמן שהשקעתם בתכנון הסיור, בהדגמות של החוקרים ועל השיחות עם תלמידי המחקר. אני מאד מקווה ששיתוף הפעולה בינינו יקרום עור וגידים במהרה. אני מבקשת שתעבירי את תודתנו ל**פרופ' שפיגל** על כך שהציג בפנינו את המינהל וכן ל**דידי גפני**, **דרור מינץ** ולכל מי שאירח אותנו במעבדה שלו. וכמובן, תודה אישית לך על הארגון ועל האירוח של המחלקה שלנו אצלכם. שלך, מירי"

בהזדמנות זו יש לציין לשבח את מאמציו של **מיכאל ברנר**, מנהל רשת מחשוב ותשתיות במינהל, על שהצליח לחדש את קשר הדואר האלקטרוני בין המינהל לבין האוניברסיטה הפתוחה, שהיה מושבת מזה זמן רב.

בתמונות מלמעלה למטה:
פרופ' חגית מסר ירון וחוקרים
נוספים מהאוניברסיטה הפתוחה
במצגת על המינהל

חוקרי האוניברסיטה הפתוחה
וחוקרי המינהל

צילום: נעמה רוזנברג

חדשות הדוברות

נעמה רוזנברג דוברת המינהל

הממונה על בחירת הלוגו החליטה לתת הזדמנות לעובדים נוספים להשתתף. בהתאם להחלטה זו, עדיין ניתן להגיש הצעות ל"לוגו שנת ה-90" עד תום ינואר 2011.

כולי תקווה כי בשנה הבאה תצליח הדוברות להעמיד בראש סדרי העדיפויות את עיצוב דף הבית של האתר ועדכנו בחומרים שוטפים ובצילומים המתעדים את פעילותינו.

כמו כן, אני מקווה כי הדוברות תצליח לחלוש על תחום חדש והוא תרגום החומרים העיתונאיים עבור התקשורת הזרה מתוך רצון לסייע להסברה הישראלית. עם צאתי לחופשה בת כמה שבועות, אני רוצה להודות לעובדי המינהל, חוקרים, טכנאים, מלגאים וגמלאים המסייעים מידי יום בעבודת הדוברות בדרכים שונות ומאפשרים לי לשקף עבור הציבור הרחב את הנעשה במינהל.

בהזדמנות זו, אני רוצה לאחל מקרב לב חג חנוכה שמח, חמים וגשום לעובדים, לגמלאים ולמלגאי המינהל.

ד"ר שרה שפיגל

ממונה על שיתוף פעולה בין-לאומי

וכבר ניתן לומר כי משפיעני דעת קהל נוספים מגלים עניין בביקור במינהל. מיזם נוסף עליו שקדה הדוברות הוא הוצאת עלוני הסברה של המינהל בשפה העברית והאנגלית. מטרת העלונים היא

מתן הסבר מתומצת בשפה קלה ופשוטה עבור הציבור הרחב על הפעילות המחקרית הענפה של המינהל. עלונים אלו יצאו בשפה העברית והאנגלית בשיתוף האדיב של ראשי המכונים, וחוקרים שסייעו באיסוף חומרים צילומיים.

תיקה חדשה נמצאת ב FTP תחת השם "Dovrut" בתוך הקטגוריה של "Minhala" ומכילה תמונות נופ של המינהל שצולמו על ידי ד"ר יגאל אלעד, סמל המינהל ופוסטר כללי באנגלית על פעילות המינהל שהוכן על ידי ד"ר שרה שפיגל, וגרסאות PDF של העלונים בעברית ובאנגלית. התיקיה עומדת לשימוש החוקרים לצורך הכנת מצגות ולכל המעוניין בקבלת חומרים כללים על פעילות המינהל.

מיזם נוסף, שטרם בא אל סיומו הוא תחרות "לוגו שנת ה-90 של המינהל". לשמחתנו, הייתה הענות מצד העובדים להשתתפות בתחרות זאת. הוועדה

אנו עומדים בתום השנה האזרחית ובתחילתה של שנת עבודה חדשה. זה הזמן להביא בפניכם את פעילות הדוברות בשנה האחרונה ולשתף אתכם במיזמים העתידיים המתוכננים לשנה הבאה.

במרוצת השנה האחרונה הצלחנו בשיתוף של החוקרים לאסוף חומרים על העבודה המחקרית שלנו, לערוך אותם ו"לתרגם" לשפה התקשורתית המקובלת. התוצאות לא אחרו לבוא, והשנה עמדנו בערך על 70 פרסומים בכלי התקשורת השונים (לא כולל בעיתונות המקצועית).

כמו כן, הצלחנו להביא לכתיבתה של כתבת עומק במגזין "שבעה ימים" מבית ידיעות אחרונות בנושא החיטה, שהובילה להתעניינות רבה בנושא זה בעולם העסקי. בנוסף לכך, החלה הדוברות במיזם חדש של הבאת משפיעני דעת קהל מתחום התקשורת לביקורים במינהל. במסגרת זו, ביקר במינהל העיתונאי סבר פלוצקר, מבית ידיעות, המומחה בתחום הכלכלה,

העיתונאי אביב לביא, מבית מעריב, המומחה לתחום איכות הסביבה, והפרופ' רפי קרסו המומחה בתחום הבריאות. מגמה זו תמשיך גם בשנה הבאה היות

ביקורים במינהל

מימין לשמאל: שר החקלאות מעניק שי צנוע לשר החקלאות של ממשלת איטליה-קופסת תמר מג'הול "עסיסי מאוד" בעת ביקורו במינהל בתאריך 17.11.2010, סגן ראש ממשלת רוסיה חותם בספר האורחים של המינהל במהלך ביקורו במכון לחקר אחסון ואיכות של תוצרת חקלאית ומזון בתאריך 18.11.2010, ד"ר שמואל גנמור מסביר למשלחת עיתונאים מיוון על הפיתוחים של המכון להנדסה ושמיאי יעקובי מהמכון לחקר בעלי-חיים מסביר לעובדי החשבות של משרד האוצר על הטכנולוגיות ברפת בעת ביקורם בתאריך 20.10.2010 צילום: ד"ר שרה שפיגל ונעמה רוזנברג

ד"ר הדר הלר
מנהלת היחידה לנוער שוחר מדע

פרויקט "החממה"

שתי קבוצות ותיקות ממשיכות גם השנה :
קבוצה מביה"ס לחינוך מיוחד "בני ארזים"
מראשון לציון ממשיכה כבר שנה חמישית
(בסמינריון שהוגש למחלקה לחינוך במכללה
האקדמית תל חי על ידי סטודנט שבחן את
ההשפעות הרגשיות, החברתיות והלימודיות
של עבודה חקלאית על נוער בסיכון, מודגשת
התרומה הרבה של הפרויקט לילדים מיוחדים
אלה).

שלוש כיתות חינוך מיוחד (י', י"א, י"ב)
מביה"ס מקיף ח' מראשון לציון – חלקם ייבחנו
בבחינת מעקב מעשית ליחידת בגרות
בחקלאות, הזדמנות יחידה של אותם ילדים
"לגעת" בבגרות.

החל שיתוף פעולה עם מחלקת הרווחה של
שכנינו – מועצת בית דגן. קבוצת נערים ונערות
מגיעים לעבודה בגן הירק בימי שלישי אה"צ.

בתמונות:

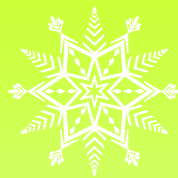
ד"ר אלכס
פרוטסוב מהמכון
להגנת הצומח
בסדנאות שהוא
מעביר לתלמידים.
הסדנאות שלו
מבוקשות על ידי
מורים ותלמידים
כאחד.

צילום: ד"ר הדר
הלר

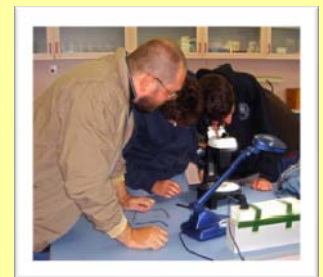
שנת הלימודים תשע"א כבר
בעיצומה ואיתה הביקוש לימי
עיון ביחידה. אוכלוסיה מגוונת
של תלמידים מגיעה לימי
העיון, שנתפרים על פי
דרישות צוותי ההוראה שלהם.
התודה והברכה לכל האנשים
הטובים שלוקחים חלק
בהדרכה ובהוראה של
התלמידים.

בנוסף, באמצע דצמבר 2010
צפוי להתקיים יום עיון
למנהלים של רשת עמל.
בפברואר 2011 יתקיים זו
השנה השלישית יום עיון
לגננות מובילות מדע. תלמידי
ביה"ס סולומון שכטר מניו
ג'רסי יגיעו גם הם לביקור
בפעם השלישית בחודש מאי.
החלו מכירות הירקות – אנחנו
מזמינים אתכם להגיע לקנות.
זהו מקור גאוה לנערים.

מעט על הפרויקטים של היחידה לנוער שוחר מדע לשנה זו

- גם השנה אנחנו מקיימים תוכנית של גן ירק אקולוגי במרכז המחוננים ביבנה ואף הוספנו תכנית מיוחדת הכוללת שיעורים, סיורים ומפגשי בישול בנושא גפן-יין לכיתות ז'ט'. התוכנית הוכנה בהתנדבות על ידי פרופ' עמוס הדס ואנו מודים לו על כך.
- היחידה מקיימת שמונה מפגשים בנושאי המחקר המגוונים של המכון לתלמידים מצטיינים מכיתות ה'ו' מביה"ס "הראל" קריית מלאכי. גם לילדים וגם לנו המפגש מהנה ומאתגר.
- תכנית של המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה לתלמידים מחוננים ממרכז רון בראשון לציון הכוללת חשיפה למחקרים השונים בהנחיית חוקרי המכון.
- מחנה מדעי של יומיים לתלמידי י"א מצטיינים מביה"ס עירוני ב' במודיעין בהנחיית צוות המחקר של המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה.
- גם פרויקט ביוטק לכיתה י"א מאורט אבין רמת גן מתקיים זו השנה השלישית בהנחיית ד"ר שילה רוזנוסר.
- נערים בסיכון מפנימיית חב"ד בקרית מלאכי מגיעים למספר מפגשים כדי לחזק ידיעותיהם בנושאים חקלאיים כהכנה לבגרות.
- נמשך שיתוף רב שנים עם ביה"ס "עמית עמל" בראשון לציון: תלמידי כיתה י' ביופיסיקלית יגיעו השנה לבצע תרגילי חקר עם חוקרי המכון להנדסה חקלאית.
- עבודות גמר של תלמידים מביה"ס האורתודוקסי ברמלה, "הגימנסיה הריאלית" בראשון לציון ועוד.

על חג החנוכה

פלג המתיוונים קיבל את מלוא הגיבוי של המעצמה הגדולה וראה את עצמו כנושא דגל הקידמה והתרבות המודרנית. מעמדם של נאמני התרבות היהודית והפופולאריות שלהם ירדו בצורה משמעותית. אנטיוכוס ניצל את ההזדמנות "להכות בברזל בעודו חם" והוציא גזרות חדשות על נשלטי האיזור הפוגעות בצביון היהודי. הוא אסר על שמירת שבת, ערכת טקס ברית מילה, הקרבת קורבנות כחלק מן הפולחן בבית-המקדש ועוד. דווקא גזרות אלו הצליחו לקומם את ההמונים ולאחד אותם נגד השלטון עד למרי גלוי.

הקרוב הגלוי הראשון פרץ במודיעין, כפר הכוהנים שבראשו עמד מתתיהו בן יוחנן. (חמשת בניו: יוחנן הגדול, שמעון התרסי, יהודה המכבי, יוחנן הוופסי ואלעזר החורני.)

קבוצת יונים צרה על כפר החשמונאים עד להכנעתו. עם כניסתם, הקימו במרכזו מזבח אלילים ודרשו מיוחנן להקריב קרבן על מזבח זה. סרובו הביא את אחד המתיוונים להקריב חזיר על-גבי מזבח האלילים. בתגובה, מתתיהו הזקן כרת את ראשו של המתיוון. חמשת בניו ושאר העם שניצבו מסביב, התנפלו על החיילים היוונים וזה היה האות לתחילת הקרבות.

משפחת החשמונאים נמלטה להרים והמשיכה לנהל משם את המלחמה נגד היוונים. אט-אט הם הצליחו לאגד סביבם מתנגדים נוספים.

במהלך המלחמה נפטר מתתיהו הזקן. בנו, יהודה, מונה למפקד. הוא ניהל לוחמת גרילה קלאסית בטקטיקת "פגע-וברח". החשמונאים נחלו ניצחונות קטנים אך משמעותיים. בהמשך צבר צבא המתנגדים החשמונאים כוח רב יותר ונערכו גם קרבות פנים אל פנים מול היוונים.

יהודה שאף להגיע לירושלים ולטהר את בית-המקדש. הוא חסם את תגבורות הצבא היווני ופינה לעצמו את הדרך אל הבירה. בקרב האחרון והמכריע שנערך סמוך לירושלים, כאשר ליסיאס, מפקד צבא היוונים, הטיל למערכה את מיטב כוחותיו - למעלה מארבעים אלף חייל - גבר צבא החשמונאים הדל והעלוב. הדרך לירושלים נפתחה.

מטרתם הראשונית של החשמונאים הייתה טיהור בית המקדש. שם מצאו הרס רב ועדות חיה וקיימת לפולחן אלילים שהתרחש במקום. **בכ"ה בכסלו, שנת ג'תקצ"ה, 165 לפני הספירה הלועזית** (לפני כ-2,170 שנה), נערכה חנוכתו המחודשת של המזבח. זה גם היה היום שבו נמצא פך שמן קטן, חתום בחותמו של הכהן הגדול שלו מיוחס "נס פח השמן".

לאור אירועים היסטוריים אלו, נקבעו הלכות החג ואנו מדליקים חנוכייה משך שמונה ימים כדי לשקף את שני הניסים שאירעו לנו בחג: ההתגברות הצבאית על אויב חזק ומר מבחוח וההתאחדות הרוחנית סביב עקרונות התרבות היהודית.

הרקע לסיפור ההיסטורי של חנוכה מתחיל מאות שנים לפני נס פח השמן, עם שקיעת ממלכות בבל ופרס, ועליית האימפריה היוונית, בראשות אלכסנדר מוקדון. הופעתו של אלכסנדר הביאה שינוי בתפיסה התרבותית של העולם העתיק ושאיפה להפוך אותה לתרבות כלל-אנושית. מוקדון הניח שאחידות תרבותית מעין זו תסייע לבסס אימפריה יציבה.

באותה תקופה, התרבות היוונית סימלה בעולם את הקידמה. חכמי יוון פיתחו את הפילוסופיה, את מדעי הטבע, את השירה, את האמנות הפלסטית ואת תרבות הגוף. השלטת התרבות ההלניסטית על העמים תחת שלטון זה לא הייתה קשה במיוחד. לעומת תרבויות אחרות בעולם העתיק, היו ההלניסטים מתירנים, ועובדה זו קסמה לתושבי האימפריה הנשלטים.

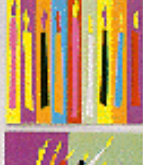
אחרי מות אלכסנדר הגדול בשנת 300 לפני הספירה, חולקה ממלכתו בין שלושת שרי צבאו. שניים מהם קיבלו לידיהם את ממלכות המזרח: תלמי שלט על מצרים, וסלבקוס על סוריה, עיראק, פרס, אפגניסטן, פקיסטן וחלקים מהודו.

ארץ-ישראל הייתה נקודת העימות בין שתי הממלכות ועברה מיד ליד כמה פעמים. שלטון תלמי החזיק בשליטה בארץ-ישראל כמעט 100 שנים ברציפות, ולאחר מכן בשנת 200 לפני הספירה עברה הארץ תחת שלטון סלבקוס (נגדו מרדו היהודים 37 שנה מאוחר יותר). התרבות ההלניסטית הוסיפה לחלחל ולבסס את עצמה כתרבות האחת, האוניברסאלית במהלך כל התקופה, פרט למעוז תרבות יהודי קטן – ירושלים ויהודה.

התלמאים, למרות עליונותם התרבותית והשלטונית, הניחו ליהודים לחיות על-פי אמונתם. תלמי ראה בתורת ישראל נכס תרבותי רב-ערך, ועל פי בקשתו נערך "תרגום השבעים" של התנ"ך מעברית ליוונית.

קירוב לבבות זה גבה מחיר תרבותי מצד היהודים הנשלטים. אט-אט חילחלה התרבות היוונית גם אל מעוז התרבות היהודית. אנשים החלו להסחף אחרי החופש המוסרי והיופי האסתטי של ההלניזם. השכבה היהודית הגובה החלה לאמץ את מנהגי יוון שהפכו לכרטיס כניסה חברתי וכלכלי לעולם הגדול.

עם עליית אנטיוכוס לשלטון השתנה המצב. העם הקטן, שישב על צומת-דרכים אסטרטגי ודבק במנהגיו הבדלניים, היה לו כרועץ. בשלב ראשון, ניסה אנטיוכוס להקים בירושלים משטר שיהיה נוח לו. את הכהן הגדול, חוניו, העביר מכהונתו ומינה תחתיו את המתיוון יאסון. בהמשך הדיח גם אותו ומינה את מנלאוס, מתיוון קיצוני יותר מיאסון. ירושלים נהפכה ל'פוליס'-עיר-מדינה יוונית. מוסדות יוונים וג'ימנסיון הוקמו בה.

עובדים מצטיינים לשנת 2009 במינהל המחקר החקלאי

רויטל אלפסי, מרכזת משאבי אנוש

במסגרת תפקידה, רויטל מרכזת את בקשות המינהל לשינויים בתקן ומעדכנת את השינויים בפרטי העובדים, מטפלת בהוצאת מינויים בפועל ומרכזת את נושא הבדיקות הרפואיות, ועוד. רויטל בולטת בצורה יוצאת דופן ובעלת כישורים יוצאים מן הכלל. יש לה מוטיבציה אדירה לסייע לעובדים ולקדם את הנושאים שבאחריותה. היא שוקדת במרץ רב לקידום השגת יעדי האגף למשאבי אנוש. ועל כן, זכתה רויטל אלפסי לתעודת "עובדת מצטיינת" של מינהל המחקר החקלאי.

פאני יהודה, מנהלת ענף חשבונאות וכספים במרכז המחקר גילת

במסגרת תפקידה מופקדת פאני על תחום הרישומים הכספיים וטיפול בגביית כספים. בנוסף לכך, ממשיכה פאני לעסוק בנושאים אדמיניסטרטיביים שונים וממלאת תפקידים נוספים בהתאם לצורך. כישוריה המקצועיים של פאני אינם מוטלים בספק. היא מגלה יוזמה וחריצות יוצאי דופן במטרה לקדם את כל הקשור בעבודתה. היא מראה נכונות רבה לפעול לטובת הכלל ולרווחת העובדים בגילת. גם לאחר שקודמה, אינה זונחת את תפקידה הקודמים ותורמת את זמנה ואת הידע המקצועי שלה לטובת אירועים שונים בגילת. ועל כן זכתה פאני יהודה לתעודת "עובדת מצטיינת" של מינהל המחקר החקלאי.

שירה גל, מהנדסת מחקר במחלקה לאנטומולוגיה במרכז המחקר נוה-יער

שירה מעורבת במחקר השוטף בניטור מזיקים ואויבים טבעיים והדברה משולבת של אקריות. בחמש שנות עבודתה במעבדה, שירה רכשה ידע מעמיק בנושאים רבים. יש לציין במיוחד את תחום המיקרוסקופיה והמיומנות שרכשה בנושא. שירה עובדת בשיתוף פעולה פורה עם עמיתה לעבודה ומגלה מחויבות לקידום האיכות והמצוינות בעבודתה. שירה מגלה יוזמה ויצירתיות במסגרת תפקידה ומתעדכנת מבחינה מקצועית באופן תדיר ונותנת שירות אדיב וטוב לציבור הרחב. התנהגותה למופת והיא בעלת יחסי אנוש מעולים עם הממונים עליה, עמיתה והכפופים לה, ובעלת יכולת גבוהה ביותר לעבודת צוות. שירה תורמת רבות לכל משימה הנעשית ביחידה ומחוצה לה. ועל כן זכתה שירה גל לתעודת "עובדת מצטיינת" של מינהל המחקר החקלאי.

רעיה קורצ'ינסקי, טכנאית מחקר במחלקה למדעי עצי פרי במכון למדעי הצמח

רעיה עובדת במינהל מעל ל-35 שנה. בנוסף לעבודה ההורטיקולטורית בה המשיכה לעסוק, למדה רעיה להשתמש בשיטות מולקולאריות, היסטולוגיות ומיקרוסקופיות ללא ידע מוקדם בתחום. עד כה, לקחה חלק בפרויקטים רבים ומגוונים המעידים על יכולתיה הרבות, השתתפה בפרסום של 4 מאמרים בעיתונות המדעית ובמאמרים נוספים בעיתונות המקצועית. רעיה בולטת מאוד בהשקעתה ובנכונותה לעזור ולתרום בכל תחום. היא מוכנה תמיד לקבל על עצמה כל עבודה ולבצע אותה על הצד הטוב ביותר. היא משרה אוירה נינוחה, אך יחד עם זאת אוירה של יעילות ורצינות בעבודה. הדרך הנעימה והיעילות בה היא ממלאת תפקידים אלו מאפשרת למעבדה להתנהל ביעילות ובנעימות. יכולתה של רעיה ללמוד שיטות חדשות ולהיכנס לתחומי מחקר חדשים תוך שימוש בציוד מתקדם ראוי לציון מיוחד. ועל כן זכתה רעיה קורצ'ינסקי לתעודת "עובדת מצטיינת" של מינהל המחקר החקלאי.

עובדי מינהל המחקר החקלאי שזכו בתעודת "עובד מצטיין" של משרד החקלאות לשנת 2009

ד"ר אחמד, המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה

ד"ר נאסר עוסף במספר פרויקטי מחקר, לרבות בנושא השחרור המבוקר של חומרי הדברה, ומהווה חוקר ראשי בפרוייקט העוסק בנושא של שימוש בשיטות מכנו-כימיות לשיקום קרקעות המזוהמות בחומרי הדברה. הוא שותף מרכזי פעיל בפרוייקט מגן שעסק בהיקף זיהום אקוויפר החוף בתחום גיאוגרפי רחב סביב אתר מגן. בנוסף, הוא מנהל את המערך האנליטי של קבוצת המחקר ומקדיש מזמנו לתפעול הציד האנליטי של הקבוצה ואחראי על ציוד חדש הדורש מימונות מיוחדת וידע רב. אחמד מצטיין בהדרכת מלגאים ובהכשרת טכנאים בנוסף לתפקידו של מהנדס מחקר. הוא הוכיח את עצמו כעובד חרוץ, מסור וזמין ומבצע את עבודתו ברמה הגבוהה ביותר. אחמד הוכיח מנהיגות מחקרית וטכנולוגית ויכולת ניהול פרויקטים מחקריים בהיקף רחב ביותר. על כן זכה ד"ר נאסר בתעודת "עובד מצטיין בין-משרדי".

דבורה גורדון

דבורה גורדון, המכון למדעי הצמח, מנהלת את המעבדה לאקולוגיה התנהגותית. ניהול המעבדה כולל גידול חרקים לניסויים, תכנון ועריכת ניסויים, ניתוח תוצאות וכתובת דו"ח, ליווי מלגאים וניהול שוטף של המעבדה. לאורך השנים, הוכיחה דבורה בקיאות רבה במערכת הרבייה של חרקים והשתלבה במחקר בפרומונים במטרה להחדיר אותם להדברת מגוון מזיקים, ובניהולה הפכה המעבדה לאחת הקבוצות המובילות בעולם במחקר בתחום זה. במילוי תפקידה גילתה דבורה יכולת ניהול גבוהה, חריצות, אמינות ואחריות גבוהה ביותר בביצוע המטלות.

המכון להגנת הצומח

על כן זכתה דבורה גורדון מהמכון להגנת הצומח, בתעודת "עובדת מצטיינת" של משרד החקלאות.

יוסף קשתי, המכון להנדסה חקלאית, מתמחה בתחום מכונות חקלאיות ושותף במחקרים רבים. יוסף בעל סמכות בכל הקשור לפיתוח שיטות לבדיקת מיכון חקלאי. הוא מוביל צוות המבצע ניסויים ובדיקות של ציוד חקלאי מקומי וציוד מחו"ל. פעילותו זו מספקת מידע לחקלאים, ליבואנים וליצרנים על הציוד ועל עמידותו בתקנים. בנוסף לכך, עוסף יוסף בתכנון ובפיתוח של מכונות שדה. העבודות של יוסף מפורסמות בספרות המקצועית בארץ ובעולם.

יוסף קשתי

המכון להנדסה חקלאית

בכל תחומי עבודתו מראה יוסף אחריות בביצוע המשימות תוך כדי הפעלת שיקול דעת, במקצועיות גבוה ובמסירות רבה.

על כן זכה יוסף קשתי מהמכון להנדסה חקלאית, בתעודת "עובד מצטיין" של משרד החקלאות.

רחל שקד

רחל שקד מהמכון למדעי הצמח, מנהלת מעבדות של שתי קבוצות מחקר ואחראית על הפעילות והניסויים בחממות ובשטחים החקלאיים. רחל הכניסה למעבדה ופיתחה שיטות לאנליזה של עמילן וסוכרים מסיסים ושיטות לבחינה מדויקת יותר של סוכרים ספציפיים. כמו כן, היא מנהלת ומבצעת בדיקות עמילן וסוכרים בבטטה. בשנים האחרונות למדה רחל על מנגנונים ביוכימיים ומולקולאריים והכניסה למעבדה בעקבות זאת שיטות מחקר חדשות. רחל מצטיינת בכתיבת דו"חות וכתובת מאמרים, וזוכה להוקרה מחוקרים, טכנאים, ממשלמים מחו"ל ומנוער שוחר מדע על הדרכתה המקצועית ותרומתה הרבה.

המכון למדעי הצמח

על כן זכתה רחל שקד מהמכון למדעי הצמח, בתעודת "עובדת מצטיינת" של משרד החקלאות.

אשר לאופר, המכון למדעי המים, הקרקע והסביבה, עובד כחוקר מתנדב במחלקה לפיסיקה סביבתית והשקיה. במסגרת התנדבותו, מנהל אשר מערכת של תחנת עבודה מתקדמת הנמצאת במחלקה. שליטתו במערכת מחשוב זו ובהפעלת תוכנות מחשב מתקדמות מהוות תרומה משמעותית למחלקה. אשר תורם רבות למחקרים בהם הוא מעורב ברמת התכנון, הביצוע, הניתוח והסיכום. כמתנדב, הוא ממלא את תפקידו בחריצות ובמסירות שאפיינו את עבודתו במינהל במהלך תקופה של למעלה מ-40 שנה. על כן זכה אשר לאופר, המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה בתעודת "מתנדב מצטיין" של משרד החקלאות.

אשר לאופר גמלאי המכון למדעי המים, הקרקע והסביבה

צוותים מצטיינים לשנת 2009 במינהל המחקר החקלאי ובמשרד החקלאות

הצוות המינהלי המצטיין צולם בטקס הרמת כוסית שנערך במינהל לכבוד ראש השנה.

צילום: נעמה רוזנברג

צוות מינהלי מצטיין

מרכז מחקר גילת

משה אהרון
יוליה סובוטין
יצחק ציפורי
טלאל השוואלה

צוות מצטיין- מרכז מחקר גילת. בצוות חברים: יצחק ציפורי, מהנדס מחקר, יוליה סובוטין, עובדת מעבדה, משה אהרון, טכנאי מחקר וטלאל השוואלה, עובד שדה. פעילות הצוות כוללת: הקמת ותפעול של היחידה למחקר בזיתים, הצטיידות במיכשור יחידני בארץ והפעלתו, לימוד פרוטוקולים של גידול וכניסה מהירה לעבודה בהיקפים גדולים. תוך פרק זמן קצר העמיד הצוות יש מאין מערכת מורכבת הכוללת מרכיבים שונים הדורשים יכולת תפעול גבוהה. מעבדה זו הניבה שורה ארוכה של ממצאים בעלי חשיבות לענף הזית בישראל בהקשר של יצור מקסימלי של שמן באיכות מיטבית, כאשר הממצאים כבר מיושמים בשטח. המעבדה מבססת את מרכזיותו ומובילותו של מינהל המחקר בתחום הזית. המעבדה משמשת גם לחקלאים מובילים ולבתי בד גדולים ככלי בקרה וכלי סיוע לקבלת החלטות לגבי מועדי המסיקה, דרך הפעלת בתי-בד ועוד. המעבדה מתפקדת בצורה טובה ומשמשת כמרכז בעל משמעות רבה לתעשייה ולמחקר בשמן זית בישראל. הצוות גילה יכולות מקצועיות גבוהות, נחישות ויוזמה אשר הובילו להישגים אלו. ועל כן, זכו יצחק ציפורי, יוליה סובוטין, משה אהרון וטלאל השוואלה ממרכז מחקר גילת בתעודת "צוות מצטיין" של מינהל המחקר החקלאי.

צוות מצטיין של משרד החקלאות

ד"ר משה קוסטיוקובסקי
ד"ר אנטולי טרוסטנצקי
מזל מנשרוב
גבי יאסינוב

המכון לחקר איכות ואחסון של תוצרת חקלאית ומזון

צוות מצטיין של משרד החקלאות מהמכון לחקר איכות ואחסון של תוצרת חקלאית ומזון במינהל. בצוות חברים: ד"ר משה קוסטיוקובסקי, ד"ר אנטולי טרוסטנצקי, מזל מנשרוב וגבי יאסינוב. הצוות אחראי על כל מלאי החרום של גרעינים למאכל אדם ובע"ח של מדינת ישראל. משימות הצוות כוללות: שמירה על כמות המלאי, פיקוח על איכות הגרעינים, דווח קבוע למשרד החקלאות ומתן המלצות לטיפולים בעת הצורך, הדרכת בעלי ממגורות ומחסנים לשמירת כמות ואיכות מלאי חירום. מדינת ישראל מיבאת כל שנה כ- 4 מיליון טון גרעינים למאכל אדם בע"ח בערך כספי של 1 מיליארד דולר. חלק נכבד מהגרעינים המיובאים נשמר כמלאי חירום של המדינה ומוכר במערך מל"ח כאחד ממרכיביו החשובים ביותר של המשק הישראלי. על המלאי מפקחים עובדי היחידה. פיקוח לא נאות מבטא נזק כלכלי עצום ואף נזק בריאותי לבני אדם ובעלי חיים. לפיכך, המשימה של שמירת כמות ואיכות הגרעינים מהווה משימה כבדה המגלמת בין היתר מקצועיות, מסירות, התמדה ואחריות רבה. ועל כן, זכו ד"ר משה קוסטיוקובסקי, ד"ר אנטולי טרוסטנצקי, מזל מנשרוב וגבי יאסינוב מהמכון לחקר איכות ואחסון של תוצרת חקלאית ומזון בתעודת "צוות מצטיין" של משרד החקלאות.

גמלאי מינהל המחקר ירדו לאילת

עמליה ברזילי
רכזת רווחת הגמלאים

בסתיו - במזג אוויר קיצי – עם פריחת החלמוניות - יצאנו בעם רב, שמונה אוטובוסים, גמלאי מינהל המחקר, משרד החקלאות ובני/בנות זוגם לאילת וסביבתה. כמדי שנה מתקיים במסגרת החברה למפעלי כלכלה נופשון בן ארבעה ימים, כשהמטרה העיקרית שלו היא המפגש המרגש בין הגמלאים, הצעירים עם הותיקים, המאחד את כולם תחת מטריה אחת "גמלאים".

גולת הכותרת של "הנופשון" היא הטיולים, הסיוורים והביקור באתרים חקלאיים. ביקרנו ביוטבתה, במפעל תוצרת החלב, בקטורה קיבלנו הדרכה בשטחים החקלאיים, האצות, גידולי השדה והתמרים. שמענו על "תמר מתושלח" - זרע הדקל שהתגלה בחפירות במצדה, שהעריכו את גילו 2000 שנה ועל החוקרת מקטורה ד"ר סלואי איילין שהצליחה להנביטו והיום הוא שתיל בן חמש. יש לציין שבקרב הגמלאים ישנם שעסקו בגידולים החקלאיים ויכלו להוסיף מניסיונם ומהידע האישי שלהם שבהחלט הוסיף להדרכה ולטעם הטוב.

סיירונו בבריכות המלח וצפינו במראה הפלמינגו הנהנים מהאצות וחום המדבר. עלינו לתצפית בעין יבב המשקיפה על כל האזור החקלאי והחממות. נסענו לאורך דרך השלום. ביקרנו גם בחוות האלפקות, שבקרבת מכתש רמון ובשדה בוקר במדרשה צפינו במצגת האורקולית, בחלקת הקבר של בן גוריון ובביתו (אתר שימור).

גם באילת בילינו במצפה התת ימי ובעיר המלכים. השתכנו בשני בתי מלון טובים והיה גם "קצת" זמן ליהנות מבריכת המלון וחוף הים. עוד בתוכנית לרווחת הגמלאים מתכננים בקרוב, יום טיול לאזור קיסרייה ובינימינה ובחודש דצמבר טיול בן שלושה ימים לאזור ים המלח.

ועד הגמלאים שלנו

אנו מביאים תקציר מכתבתה של מיכל אופנהיימר, מרכזת הרווחה של משרד החקלאות, מתוך "איכר האיכרים", ידיעון משרד החקלאות:

ועד הגמלאים של משרד החקלאות פועל לשמירה על הקשר והזכויות של גמלאי מינהל המחקר ומשרד החקלאות. הועד מורכב מחמישה ועדים מחוזיים בכל הארץ ויחידות מטה המשרתות את כלל הגמלאים כ-2150. יחידות המטה כוללות את המזכירות המורחבת והפעילה בראשות מר אפרים קליין, ומר מנחם פרידמן המשמש כיו"ר המועצה הארצית של גמלאי המשרד. לוועד שלוש ועדות: ועדת הכספים, ועדת הרווחה ועדת הביקורת ולכל מחוז יש נציגים בוועדות אלו.

הועד פועל למען שיפור הגמלאות ולמניעת שחיקתן. במסגרת הסדרות עובדי המדינה פעל הועד לחתימת הסכם עם משרד האוצר להצמדת הגמלה למדד. כמו כן, קיבלו כל הגמלאים לאחרונה פיצויים על שחיקת הגמלה בהתאם לשנת פרישתם מהשירות. הועד פעיל בוועדות שונות בהסדרות עובדי המדינה ובהסדרות העובדים החדשה. חברי הועד פועלים למניעת כרסום בגמלת השארים של עובדי המדינה ולקיומה של קרן רווחה לכל הגמלאים בשירות הציבורי. יחד עם הועד הארצי של העובדים הפעילים הועד שותף לבחירת חברה לביטוח בריאות וביטוח סיעודי לעובדים ולגמלאים.

הועד מטפל בפניות פרטניות של גמלאים ושארים ובתאום רכזות הרווחה מעניק מדי שנה מענקים מיוחדים לחגים לגמלאים נזקקים. בחמשת המחוזות הועד פועל לקידום פעילות חברתית ותרבותית לגמלאים. הועדים המחוזיים מקיימים כנסים וטיולים חד יומיים. כל פעילויות ועד הגמלאים מתואמות עם עמליה ברזילי, רכזת הגמלאים של המינהל, ועם מיכל אופנהיימר מרכזת הרווחה של משרד החקלאות.

הועד פועל לשילוב גמלאים חדשים לשורותיו. גמלאים חדשים המוכנים לתרום ולהשתלב בפעילות הועד מוזמנים להתקשר לאפרים

קליין בימי שני או רביעי בטלפון : 03-9681497-8

הועד מציין לשבח את כל המתנדבים בשורותיו ומודה להם על העזרה וההתמדה שבלעדיהם לא היה מגיע להישגיו.

תנחומים

- תנחומים ללאה מויאל, המכון למדעי הצמח, על פטירת האח
- תנחומים לרותי מילצ'ן, מינהלה, על פטירת האב
- תנחומים לאורה מליחי, המכון למדעי הצמח, על פטירת האם
- תנחומים לד"ר יוספה שחק, המכון למדעי הצמח, על פטירת האם
- תנחומים לאנה בריוזקין, המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה על פטירת האם

אבלים על פטירתם של עובדי וגמלאי המינהל

ד"ר דוד דרורי, גמלאי המכון לחקר בעלי-חיים

ישראל גרנות, גמלאי המכון למדעי הצמח

חג חנוכה שמח
לעובדי המינהל, גמלאים ומלגאים

השיר המובא כאן הוא בגדר משאלת לב כי השנה עוד יתרחש "נס חנוכה" והחורף הזה יהיה גשום ומקורות המים שלנו יתמלאו עד תום...

אל בורות המים
מאת: נעמי שמר

מאהבתי
הלכתי אל בורות המים
בדרכי מדבר
בארץ לא זרועה
מאהבתי
שכחתי עיר ובית
ובעקבותיך -
בנהיה פרועה -

אל בורות המים, אל בורות
המים
אל המעיין אשר פועם בהר
שם אהבתי תמצא עדין
מי מבוע
מי תהום
ומי נהר

רק אהבתי
נתנה לי צל בקיץ
ובסערת החול הנוראה
רק אהבתי
בנתה לי עיר ובית
היא חיי, והיא
מותי מדי שעה

אל בורות המים...

שם התאנה
ושם שתילי הזית
ופריחת הרימונים המופלאה
שם אהבתי
השיכורה ולא מיין
את עיניה תעצום לאט לאט